

PRÆLECTIONES
THEOLOGICÆ
DE SACRAMENTIS
POENITENTIÆ,
ET
EXTREMÆ UNCTIONIS.
Quas in Scholis Sorbonicis habuit
HONORATUS
TOURNELLY

Sacræ Facultatis Parisiensis Doctor,
*Socius Sorbonicus, Regius & Emeritus Professor, Sacrosanctæ
Capellæ Regii Palatii Parisiensis Canonicus.*
TOMUS NONUS.

VENETIIS,
Apud NICOLAUM PEZZANA.

M DCC LV.

ÆUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

PRÆLECTIONES
THEOLOGICAE
DE SACRAMENTIS
POENITENTIAE
ET
EXTRINSECA UNCTIONE
Quae in Scholis Sacerdotis habentur
HONORATUS
TOURNELY
Sacerdos Facultatis Parisiensis Doctor,
Præfatus in Scholis Sacerdotis, Regius Professor,
Capellanus Regii Palatii Parisiensis Curator.
TOMUS PRIMUS.

VENETIIS
Apud Nicolaum Paganum

MDCCLX

EX LIBRIS MUSEI HIST. NAT. MUSEI HIST. NAT.

THEOLOGICÆ CANDIDATIS PRÆFATIO.

QUAM dives ac multiplex sit in reparandis humanæ nostræ naturæ prolapsionibus divina bonitas & clementia, quis tam ingratus & beneficiorum Dei immemor, Dilect. Cand. qui non lubens agnoscat & fateatur? Deperditam primi parentis lapsu, quam in ortu suo acceperat, innocentiam, plene reparat aquæ Baptismus, tam *Joa. 10. v. 11. T. 1. p. 605.* promptus quam facilis: si vero pro humana fragilitate quis a baptificali justitia peccando exciderit, an illico desperata & conclamata est æterna illius salus? Præfens ac paratissimum adest in Pœnitentia & Ecclesiæ clavibus remedium. Accipite Spiritum sanctum, ait Christus suos alloquens Apostolos: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. Multiplex misericordia Dei, inquit S. Leo Epist. 62. alias 91. ita lapsibus subvenit humanis, ut non solum per Baptismi gratiam, sed etiam per Pœnitentiæ medicinam spes vitæ reparetur æternæ. Longe *Lib. de Pœnit. c. 8. p. 126.* ante ipsum, cum nondum ad Montanistas defecisset Tertullianus, dixerat: Hæc venena providens Deus, clausa licet ignoscentiæ janua, & intinctionis sera obstruella, aliquid huc patere permittit. Collocavit in vestibulo pœnitentiæ secundam, quæ pul- *T. 8. p. 90.* santibus patefaciat. Hanc secundam appellat post naufragium tabulam, spem secundam. Observat S. Augustinus L. de duabus animabus c. 14. posse quidem aliquem *T. 8. p. 90.* dicere, non se peccare; at nullam esse barbariem quæ dicere audeat non esse pœnitendum, si peccaverit. Tam alte scilicet ac intime istud mortalium animis insitum est, sola pœnitentia supremi numinis criminum ultoris iram ac justitiam mitigari posse.

Non absque quædam in Hæreticis pœnitentiæ nostræ hostibus videtur esse barbaries ac duritia, qui vel aliquod irremissibile crimen agnoscunt: vel ex animo pœnitentibus, veniam, quæ pœnitentiæ fructus est, denegant. Ita ne vero extiterint homines tam duros & in semetipsos immisericordes, ut nescio quo desperata mentis furore, unicam, quæ post lapsum superest, salutis recuperandæ viam spernere sibi misere præcluserint? Fuere sane, Dilect. Cand.

Nam primum Montanistæ, facta distinctione peccatorum quæ in proximum, & quæ in Deum committuntur, illa condonari posse, hæc vero nunquam posse affirmarunt. Mundantur, ajebat Tertullianus Montanista factus, L. de pud. cap. 2. delicta, quæ quis in fratrem, non in Deum admisit. Quasi

quæ in fratrem committuntur, in Deum ipsum ea prohibentem non committerentur. Non dissimulandum tamen, duos ab illis delictorum, quibus divina majestas læditur, statutos ordines fuisse: alterum minus gravius, & gravissimorum alterum; atque ista dumtaxat ab omni spe veniæ clavium ministerio consequendæ ab illis exclusa penitus fuisse, etiam post exantlatos severioris pœnitentiæ labores. Sunt, pergit idem Tertulianus cap. 19. *graviora & exitiosa quæ veniam non capiunt, homicidium, idololatria, fraus, negatio, blasphemia, utique & mechia & fornicatio, & si qua violatio templi Dei.*

Postea Novatiani, initio suæ ab Ecclesia defectionis, cum nondum bene præconcepta atque animo informata gereret omnia erroris sui capita sectæ parens Novatianus, solis idololatriæ in persecutione lapsis veniam denegasse visi sunt. Verum cum intellexissent laborare dogma suum, nec satis cohærere secum, nisi longius progredierentur, subinde omnibus indiscriminatim post Baptismum delictis, veniam ab Ecclesia concedi non posse contenderunt. Ita testatur S. Pacianus in Epistola 3. ad Sympron. *Tractatus omnis Novatianorum, inquit, quem ad me confertis, undique propositionibus destinasti, hoc continet; quod post Baptismum pœnitere non liceat, quod mortale peccatum Ecclesia donare non possit; imo quod ipsa pereat recipiendo pœnitentes.* En quo præcipitat contumax ac superbus error, *Abyssus abyssum invocat.* Plus sapit & arridet animo hæretico, dicere Ecclesiam periisse, quam deposito errore, illam audire ac sequi ducem & magistram, quæ columna est ac firmamentum veritatis, adversus quam, ipso sponsore Christi, *portæ inferi non prævalebunt.*

Lapsos equidem dura atque aspera pœnitentiæ etiam ab Ecclesia diu castigandos esse, non diffitebantur veteres illi pœnitentiæ obrectatores, verum incastum & sine ullo fructu, sine spe veniæ ab Ecclesia obtinendæ. *O frustrandæ fraternitatis irratio!* exclamabat ea occasione S. Cyprianus Epist. 52. ad Antonian. *O miserorum lamentantium caduca deceptio! O hæreticæ institutionis inefficax & vana traditio! Hortari ad satisfactionis pœnitentiam, & subtrahere de satisfactione medicinam; dicere fratribus nostris, Plange & lacrymas funde, diebus ac noctibus ingemisce, & pro ablundo, & purgando delicto tuo largiter ac frequenter operare; sed extra Ecclesiam post omnia ista morieris. Quæcumque ad pacem pertinent facies, sed nullam pacem, quam quæris, accipies. Quis non statim pereat? Quis non ipsa desperatione deficiat?*

Profecto ingenii humani industria omnem, laborem & æmulationem torpescere & extinguere penitus necesse est, ubi nullum conanti præmium, merces nulla proponitur. Quid ipsemet Christus? An non proposito sibi gaudio sustinuit crucem? Hebr. 12. v. 2. *Homines, ait S. Ambrosius L. 1. de Pœnit. cap. 16. ad aliquod studium aut præmiis aut fructibus incitantur; omne vero studium torpescit dilatione.* Si agricolæ messis ac vindemiæ colligendæ, si militi victoriæ reportandæ, si nautæ portus obtinendi spem auferas, obsolescit omnis agrorum cultura, sagum & arma miles abjicit, quiescit nauta. Ita certe funditus ruit ac e medio tollitur pœnitentiæ, quæ omni caret spe veniæ ab Ecclesia impetrandæ; *cujus fructus omnis, ait sanctus Ambrosius, intercipitur.* Atque inde quam proclive est ad omnem morum licentiam fræna laxari!

At si quis forte dixerit: *Ego occulte & in corde apud Deum pœnitentiam ago:* audiat ille Augustinum respondentem Sermoni 392. alias Homiliæ 49. inter 50. *Ergo sine causa dictum est, Quæ solveritis in terra, soluta erunt.*